VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

25.10.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI KONEIDEN, KALUSTON JA MUUN NIIHIN VERRATTAVAN IRTAIMEN KÄYTTÖOMAISUUDEN KOROTETUISTA POISTOISTA VEROVUOSINA 2020-2023 ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ PEITELLYN OSINGONJAON VEROTUKSEN LAAJENTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI (HE 227/2022 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023. Lain soveltamisaikaa jatkettaisiin siten, että lakia sovellettaisiin myös verovuosien 2024 ja 2025 verotuksessa. Uusien koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoista saisi verotuksessa tehdä lain voimassaoloaikana kaksinkertaiset poistot säännönmukaisiin poistoihin verrattuna.

Esityksen tavoitteena on vauhdittaa investointeja. Vaikutuksia taloudellisen toiminnan määrään tai talouskasvuun ei kuitenkaan ole pystytty arvioimaan. Korotetut poistot vaikuttavat vain verotuksen ajoittumiseen eikä esitykseen siten sisälly lopullista veroetua. Korotetut poistot pienentävät verotuloja lain voimassaoloaikana, mutta vastaavasti lisäävät verotuloja myöhemmin, kun poistopohja on pienempi.

Veronmaksajain Keskusliitto puoltaa koneiden ja kaluston korotetun poistomahdollisuuden voimassaolon jatkamista.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia, maatilatalouden tuloverolakia ja tuloverolakia siten, että peitelty osinko olisi kokonaan veronalaista tuloa. Esitys perustuu pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmakirjaukseen, jossa se on mainittu yhtenä toimenpiteenä kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun ehkäisemiseksi.

Veronmaksajain Keskusliitto huomauttaa, että peitellyn osingonjaon taloudelliset seuraamukset ovat jo nykyisin yleensä merkittävästi kireämmät kuin avoimessa osingonjaossa tai palkanmaksussa. Käytännössä esimerkiksi vuonna 2022 peitellyn osingon marginaaliveroprosentti eli jokaisesta lisäeurosta maksettavan ansiotuloveron määrä nousee yli 40 prosenttiin jo silloin, jos pohjalla on yli 30 000 euron vuositulot. Lisäksi yhtiö maksaa 20 prosentin yhteisöveron sen tuloon esimerkiksi ylisuuren vuokranmaksun perusteella tehdyistä lisäyksistä. Peitellyssä osingossa seuraamuksena on varsinaisten tuloverojen ohella aina myös veronkorotus ja lisäksi, koska peitelty osinko useimmiten havaitaan jälkikäteen, myös viivästysseuraamukset. Säätämällä peitelty osinko kokonaan veronalaiseksi, rangaistaisiin käytännössä

samasta laiminlyönnistä paitsi veronkorotusten, myös avoimesta osingonjaosta selvästi poikkeavan verotuksen muodossa. Vaikka avointa osingonjakoa kireämpi verotus toteutettaisiin ehdotuksen mukaisesti korkeammalla veronalaisuusprosentilla, on käytännössä kyse sanktioluonteisesta säännöksestä. Tämän tyyppinen sääntely sopi huonosti Suomen verojärjestelmään.

Todettakoon, että verotusmenettelylain seuraamusmaksuja koskevan uudistuksen yhteydessä vuonna 2018 muuttui myös Verohallinnon tulkintakäytäntö siitä, millaiset seuraamusmaksut yhtiölle ja sen osakkaalle peitellystä osingosta aiheutuu. Nykyään veronkorotus määrätään molemmille verovelvollisille itsenäisesti eli käytännössä kahteen kertaan. Uudistusta edeltäneessä verotuskäytännössä verokorotuksen suuruus arvioitiin kokonaisuutena ja kohtuullinen korotus tyypillisesti määrättiin puoliksi yhtiön ja sen osakkaan maksettavaksi. Käytännössä taloudelliset seuraamukset peitellystä osingosta ovat näin ollen jo selvästi kiristyneet yhtiöveron hyvityksestä luopumisen jälkeen.

Esityksessä todetaan, ettei peiteltyjä osinkoja koskevalla muutoksella olisi merkittäviä vaikutuksia verovelvollisille. Veronalaisuusprosentin muutos kuitenkin kiristää selvästi niiden verovelvollisten verorasitusta, joiden katsotaan saaneen peiteltyä osinkoa. Tällä voi olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia verovelvollisille. Peitellyn osingon säätäminen kokonaan veronalaiseksi voisi tietyissä tilanteissa lähennellä, ellei jopa ylittää peiteltynä osinko annetun edun määrän eli johtaa konfiskatoriseen verotukseen, kun huomioidaan yhtiön ja osakkaan veroseuraamukset, veronkorotukset sekä viivästysseuraamukset. Esityksessä ei ole perusteltu, miksi näin ankara sääntely on tarpeen. Päinvastoin esityksessä kuvataan sitä, kuinka jo yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luopumisen yhteydessä nimenomaan katsottiin, ettei peitellyn osingon verotukseen johtavien tilanteiden tulkinnallisuus huomioiden ollut perusteltua säätää peiteltyä osinkoa kokonaan veronalaiseksi.

Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, ettei esitysluonnoksen perusteluissa ole mainittu sellaisia syitä tai perusteita, jotka puoltaisivat peiteltyä osinkoa koskevan säännösmuutoksen tarpeellisuutta. Käytäntö on osoittanut, että peitellyn osingon verotustilanteet ovat varsin usein tulkinnallisia eikä edun määrän arviointi suinkaan ole yksiselitteistä vaan usein näyttökysymys. Peitellyn osingon verotus voi tulla kyseeseen myös inhimillisissä ja tahattomissa virhehinnoittelutilanteissa, joissa tarkoituksena ei ole ollut ohjata erityistä etua yhtiön osakkaalle.

Veronmaksajain Keskusliitto ei pidä perusteltuna peitellyn osingon säätämistä kokonaan veronalaiseksi tuloksi.

Kati Malinen
lakiasiainjohtaja